

UCHWAŁA NR SO VI.410.152.2025

VI SKŁADU ORZEKAJĄCEGO REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ W KIELCACH

z dnia 12 grudnia 2025 roku

w sprawie opinii o projekcie uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarnocin na lata 2026- 2037

Na podstawie art. 13 pkt 12 oraz art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 7) VI Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach:

Przewodnicząca: Iwona Kudła

Członkowie: Monika Różycka

Zbigniew Rękas

opiniuje pozytywnie projekt uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarnocin na lata 2026- 2037 z uwagami zawartymi w treści uzasadnienia.

Uzasadnienie

Zgodnie z dyspozycją art. 230 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483) w dniu 14 listopada 2025 r. przedłożony został Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Kielcach projekt uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarnocin na lata 2026-2037 (*zwanej dalej WPF*) wraz z projektem uchwały budżetowej na 2026 rok.

Przedłożony projekt uchwały w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej spełnia wymagania formalne określone w przepisach art. 226, art. 227 i art. 229 ustawy o finansach publicznych oraz przepisach rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 83).

Projekt WPF obejmuje okres od roku 2026 do roku 2037, co spełnia wymogi art. 227 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, zapewniając prognozę na okres, na który zaciągnięto oraz planuje się zaciągnąć zobowiązania. Do projektu dołączono objaśnienia przyjętych wartości, zgodnie z art. 226 ust. 2a ustawy. Skład Orzekający zwraca jednak uwagę, iż objaśnienia są zbyt ogólne i nie odnoszą się do planowanych wartości w okresie objętym WPF. Założenia przyjęte w projekcie WPF w porównaniu do 2025 roku w zakresie planowanych dochodów i wydatków mają tendencję spadkową natomiast w objaśnieniach brak odniesienia się do planowania takich wartości.

Zaznaczyć należy, że objaśnienia są jedną z najważniejszych części WPF, wskazują bowiem na podstawy i przesłanki przyjęcia w WPF określonych wartości finansowych i powinny zapewnić możliwość weryfikacji metodologicznych założeń przyjętych przez daną jednostkę samorządu

terytorialnego. WPF powinna być zatem weryfikowalna i przygotowana na podstawie prawidłowych założeń metodologicznych, bez zaniżania lub zawyżania prognozowanych wartości. Opis przyjętej metodologii, w tym stosowanych metod ekonometrycznych, powinien znaleźć się w objaśnieniach do WPF. W związku z powyższym Skład Orzekający podkreśla, że objaśnienia stanowią winny materiał pozwalający dokonać oceny realistyczności danych zawartych w WPF, w tym również danych dotyczących spełnienia relacji, o których mowa w art. 242-244 ustawy o finansach publicznych, które to relacje stanowią podstawowy i najważniejszy element dokonania oceny zakładanych bądź zmienianych wartości wieloletniej prognozy finansowej jako dokumentu planistycznego. Zdaniem Składu Orzekającego w objaśnieniach przyjętych wartości do WPF nie uzasadniono prognozowanych w niej wartości.

Wielkości przyjęte w WPF dla roku 2026 w zakresie dochodów, wydatków, wyniku budżetu, przychodów i rozchodów są zgodne z wartościami zawartymi w projekcie uchwały budżetowej na 2026 rok, co wypełnia dyspozycję art. 229 ustawy o finansach publicznych., za wyjątkiem poprawności wskazania kwot przychodów z tytułu nadwyżki budżetowej i wolnych środków na pokrycie planowanego deficytu. Ponadto wskazać należy, iż w latach 2030-2037 planuje się uzyskać dochody majątkowe, natomiast nie wskazano z jakich źródeł (brak wypełnienia kol. 1.2.2).

Planowane dochody ogółem wynoszą 34.531.976,58 zł, a wydatki ogółem 37.712.762,33 zł.

W roku budżetowym 2026 zaplanowano deficyt budżetowy w wysokości 3.180.785,75 zł, i jako źródło sfinansowania deficytu wskazano przychody pochodzące z: nadwyżki budżetowej z lat ubiegłych, wolnych środków oraz z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych.

Skład Orzekający zwraca uwagę, iż z analizy sprawozdania Rb-NDS za III kwartały 2025 r. i danych wynikających z bilansu za 2024 rok, wynika, że Gmina Czarnocin posiadała środki z tytułu nadwyżki z budżetowej z lat ubiegłych w kwocie 3.833.304,92 zł na dzień wydania niniejszej opinii w budżecie 2025 roku zaangażowane zostały środki w kwocie 3.368.455,56 zł a zatem do rozdysponowania pozostało 464.849,36 zł a nie jak wskazano w § 3 kwota 1.899.655,62 zł. Ponadto Gmina posiadała środki z tytułu niewykorzystanych środków pieniężnych w kwocie 253.212,13 zł i zostały one zaangażowane w całości, wobec czego zaplanowanie ich w kwocie 31.130,13 zł nie znajduje zasadności ich planowania. Z kolei zaplanowane w projekcie budżetu przychody z tytułu wolnych środków na pokrycie deficytu 2026 roku w wysokości 1.250.000,00 zł również przekraczają kwotę jaka pozostała do dyspozycji tj. kwota 434.613,34 zł.

W uzasadnieniu do projektu budżetu wskazano jedynie, iż nadwyżka z lat ubiegłych i wolne środki zostały wyliczone na podstawie sprawozdania Rb-NDS za III kwartał 2025 r, które są zabezpieczone na zadania a ich realizacja nastąpi w 2026 roku. W ocenie Składu Orzekającego jest to ogólne wskazanie na możliwość uzyskania ww. przychodów.

Odnosząc się do planowanych przychodów z tytułu nadwyżki budżetowej z lat ubiegłych, wolnych środków oraz niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu wynikających

z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków zaplanowanych w łącznej kwocie 3.180.785,75 zł jako źródła finansowania deficytu, Skład Orzekający zwraca uwagę, że planując powyższe przed zakończeniem roku budżetowego, zamknięciem ksiąg rachunkowych i sporządzeniem sprawozdań finansowych za 2025 r. należy zachować szczególną ostrożność, bowiem ich kwota stanowi jedynie wartość szacowaną i jest uzależniona od wykonania budżetu 2025 roku. Sfinansowanie deficytu 2026 roku tymi środkami będzie możliwe jedynie wówczas, gdy będą one pozostawały na rachunkach bankowych Gminy na dzień 31 grudnia 2025 roku.

Prognozowana kwota długu na koniec 2026 roku wynosi 2.574.356,00 zł, co stanowi ok. 7,45% planowanych dochodów ogółem. Całkowita spłata długu planowana jest do roku 2037.

W całym okresie prognozy (lata 2026–2037) planowane dochody bieżące są wyższe od planowanych wydatków bieżących, za wyjątkiem roku 2026 w którym zaplanowano deficyt operacyjny w wysokości 1.419.330,13 zł. Skład Orzekający zwraca uwagę, iż wymogi z art 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych zostaną spełnione po uwzględnieniu art 296a ust. 2 ustawy z dnia 8 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1756), zgodnie z którym w latach 2024-2029 jednostka samorządu terytorialnego może w danym roku budżetowym przekroczyć relację o której mowa w art 242 ust. 1 i 2, jeżeli w latach 2022-2029 suma przekroczeń tej relacji w poszczególnych latach nie będzie wyższa od sumy nadwyżek wynikających z tej relacji w poszczególnych latach".

Skład Orzekający ponadto zauważa, iż z uchwały nr XXIII/122/2025 Rady Gminy w Czarnocinie z dnia 2 grudnia 2025 roku w sprawie przyjęcia zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Czarnocin na lata 2025-2037 w zakresie 2026 roku wynika, że Gmina nadal planuje nadwyżkę budżetową nie planując żadnych przychodów, podczas gdy z projektu WPF wynika, że 2026 rok jest budżetem deficytowym.

Z analizy danych zawartych w opiniowanej uchwale wynika, że w całym okresie prognozy Gmina Czarnocin spełnia relację spłaty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych.

Dla roku 2026 wskaźnik spłaty zobowiązań (lewa strona wzoru) wynosi 1,99 %, podczas gdy dopuszczalny limit obliczony w oparciu o plan 3 kwartału roku poprzedzającego (prawa strona wzoru) wynosi 15,10% (tożsamy wynik przy obliczeniu w oparciu o wykonanie). W kolejnych latach margines bezpieczeństwa między wskaźnikiem planowanym a dopuszczalnym pozostaje na bezpiecznym poziomie, co wskazuje na zachowanie płynności finansowej w zakresie obsługi zadłużenia.

W załączniku nr 2 do uchwały zamieszczono wykaz przedsięwzięć wieloletnich, określając dla każdego z nich nazwę, cel, jednostkę odpowiedzialną, okres realizacji oraz łączne nakłady finansowe i limity wydatków, zgodnie z wymogami art. 226 ust. 3 i 4 ustawy. Skład Orzekający zwraca jednak uwagę na błędnie określony limit zobowiązań dla przedsięwzięć w poz. 1.1.2.2 i 1.3.2.4 , który określono w wysokości większej niż limit wydatków w poszczególnych latach. Z kolei dla

przedsięwzięć w ujętych w poz. 1.3.2.1 i poz. 1.3.2.5 określony limit zobowiązań przekracza łączne nakładu finansowe.

W projekcie uchwały zamieszczono upoważnienia, które są zgodne z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

Pouczenie

Na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych Wójtowi Gminy Czarnocin przysługuje prawo wniesienia odwołania od niniejszej uchwały do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w terminie 14 dni od daty jej doręczenia.

Przewodnicząca Składu Orzekającego

Iwona Kudła